

**ORZECZNICTWO
SĄDU APELACYJNEGO
W KATOWICACH
I SĄDÓW OKRĘGOWYCH**

*BIULETYN
NR 3/2001*

Redaguje Zespół w składzie :
SSA Monika Dembińska
SSA Alicja Kolonko
SSA Mirosław Ziąja

SPIS TREŚCI

I. ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
Str.....1 – 17

II. ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO
Str.....18 - 30

I.

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO

PRAWO KARNE MATERIALNE

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 12 lipca 2001r.

II AKa 73/01

Art. 9 § 1 kk i 148 § 1 kk

z uzasadnienia:

Zauważalna jest natomiast od samego początku postępowania śledczego zdecydowanie obronna postawa oskarżonego, który składał zmienne i niejednolite wyjaśnienia, zacierał ślady przestępstwa (posprzątał mieszkanie i ukrył zwłoki żony w skrzyni tapczanu) jak również nie ujawnił zaraz organom służby zdrowia tego co się stało. Gdyby śmierć żony oskarżonego była następstwem jakiegoś zbiegu nieszczęśliwych okoliczności, to zachowanie oskarżonego musiałyby być inne. W szczególności starałby się o pomoc dla niej i nie ukrywał się sam przez kilka dni, jak to faktycznie uczynił.

Oczywiście nie te okoliczności i związane z nimi rozważania przesądzą o umyślności działania oskarżonego w formie zamiaru ewentualnego. Chodzi o to co trafnie zauważa i podkreśla sąd merytoryczny, że śmierć przez uduszenie nie następuje nagle. Proces ten trwa kilka minut, od pięciu do siedmiu. W ciągu tego czasu oskarżony musiał zauważyć, że żonę dusi.

*Przewodniczący: SSA Paweł Węgrzynek
Sędziowie: SSA Jan Dybek (spr.)
SSA Bożena Brewczyńska*

2.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 7 czerwca 2001r.**

II AKa 177/01

Art. 11 § 2 kk

Ugodzenie nożem pokrzywdzonego miało miejsce w dniu mieszczącym się w czasokresie objętym przestępstwem znęcania. Było jedną z metod przestępczego działania, spowodowało jednak skutki wykraczające poza ramy określone w art. 207 kk i dlatego należało oba czyny uznać za jedno przestępstwo wyczerpujące znamiona określone w art. 207 kk, 156 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. Taka kumulatywna kwalifikacja prawna czynu oddaje całą jego zawartość kryminalną i obejmuje wszystkie czynności sprawcze przedsięwzięte przez oskarżoną.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie: SSA Barbara Suchowska (spr.)
SSA Paweł Węgrzynek*

3.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 2 sierpnia 2001r.**

II AKa 284/01

**Art. 13 § 1 kk, 148 § 1 kk
Art. 283 kk**

1. Wypadek mniejszej wagi jest uprzywilejowaną postacią czynu o znamionach ustawowych przestępstwa typu podstawowego, charakteryzującą się przewagą łagodzących elementów przedmiotowo-podmiotowych. Zatem niska wartość przedmiotu czynu, niewielki stopień pokrzywdzenia ofiary, niewielka korzyść majątkowa, którą chce odnieść sprawca i niewielkie natężenie rozbójniczych środków, jakimi się posługuje, a także osobiste stosunki łączące sprawcę z pokrzywdzoną, są niewątpliwie takimi elementami, które w niniejszej sprawie pozwalają na ocenę czynu przestępczego przypisanego oskarżonemu jako wypadku mniejszej wagi w rozumieniu art. 283 kk.

2. Mając na względzie stosunek oskarżonego do pokrzywdzonej oceniany nie tylko w aspekcie bezpośredniego czasu przed zajściem, ale w kontekście ich całego związku, zważając na jego osobowość, stan psychiczny w jakim tego dnia znajdował się, a także

2

zachowanie bierne po zajściu, uznać należy, że z okoliczności tych nie wynika w sposób niewątpliwy, że oskarżony chcąc spowodować uszkodzenie ciała pokrzywdzonej, swą zgodą stanowiącą realny proces psychiczny towarzyszący czynowi, obejmował tak ciężki skutek jak śmierć pokrzywdzonej.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz
SSO(del.) Elżbieta Mieszczńska(spr.)*

4.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 2 sierpnia 2001r.**

II AKa 200/01

Art. 25 § 1 kk

Analiza zachowania oskarżonego w trakcie całego zajścia z pokrzywdzonym od momentu słownej awantury w pełni uzasadnia tezę, iż nawet przez chwilę nie był on osobą wyłącznie broniącą się, dążył w każdej fazie zajścia do bezpośredniej konfrontacji z pokrzywdzonym, nie ustępował w atakach (równocześnie też broniąc się), a nożyka do czyszczenia grzybów użył w tym momencie, w którym mógł czuć się już w miarę bezpiecznie, bo pokrzywdzony nie miał już piły motorowej i bez żadnego problemu mógł zaprzestać dalszej konfrontacji, odchodząc z miejsca zdarzenia, w czym niewątpliwie pomógłby mu świadek Wiesław P., próbujący obu, za wszelką cenę uspokoić.

*Przewodniczący: SSA Marek Michniewski
Sędziowie: SSA Wiesława Gawrońska
SSO(del.) Helena Kubaty (spr.)*

5.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 31 maja 2001r.**

II AKa 90/01

Art. 40 § 2 kk

Środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych można orzekać jeśli przestępstwo popełnione zostało w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie (oprócz pozostałego wymogu z art. 40 § 2 kk). Oskarżony dopuścił się przestępstwa gwałtu

3

z motywacji seksualnej i trudno mówić tu, że motywacja ta zasługuje na szczególne potępienie, tym bardziej, że wchodzi ona do istoty przestępstwa zgwałcenia.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Grażyna Chart
SSA Paweł Węgrzynek (spr.)*

6.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 czerwca 2001r.**

II AKa 180/01

Art. 60 § 3 kk

Nie może budzić wątpliwości, że mówiąc o współdziałaniu należy mieć w polu widzenia jedynie prawne jego ujęcie, wynikające z treści art. 18 kk, a nie jego faktyczne formy. Jeśli więc tak, to wszystkie elementy i rodzaje współdziałania winny być objęte świadomością sprawcy tworzącego ową grupę (*przyp. M.Z osób współdziałających*) i znaleźć odzwierciedlenie w zarzucie. Brak jest natomiast powodów do twierdzenia, że współdziałanie to może wynikać, jeśli w przyszłości ustali się bliżej nie określona jeszcze osoba, będącą źródłem pochodzenia narkotyków.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja(spr.)
Sędziowie: SSA Grażyna Chart
SSO (del.) Elżbieta Mieszczkańska*

7.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 lipca 2001r.**

II AKa 253/01

Art. 197 § 3 kk

Konsekwencje w stanie zdrowia psychicznego pokrzywdzonej mogą mieć znaczenie dla wymiary kary, nie mogą jednak same przez się stanowić o szczególnym okrucieństwie.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja
Sędziowie: SSA Marek Michniewski
SSA SSO(del.) Elżbieta Mieszczkańska(spr.)*

8.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 czerwca 2001r.**

II AKa 249/01

**Art. 223 kk
Art. 224 § 2 kk**

1. Czynną napaścią w rozumieniu art. 223 kk jest tylko takie działanie, które podejmowane jest przez sprawcę w celu wyrządzenia krzywdy fizycznej funkcjonariuszom. Samo więc demonstrowanie przez trzymanie w rękach niebezpiecznych przedmiotów nie może być zatem uznane za równoznaczne z ich użyciem, w sytuacji gdy sprawca jednocześnie nie podejmuje żadnych takich zachowań, które uzewnętrzyłyby jego zamiar wyrządzenia pokrzywdzonym krzywdy.

Zawarte w przepisie art. 223 kk pojęcie „sprawca używając broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego dopuszcza się czynnej napaści” ze swej istoty wskazuje na działanie aktywne i ukierunkowane przez sprawcę na określony cel.

2. Oskarżeni swoim zachowaniem jednoznacznie dążyli do uchronienia znajdujących się na miejscu osób przed zatrzymaniem przez interweniujących funkcjonariuszy, a stosując groźbę bezprawną, którą wyrazili właśnie poprzez zademonstrowanie niebezpiecznych przedmiotów, zmusili funkcjonariuszy do zaniechania prawnej czynności służbowej.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Wiesława Gawrońska
SSA Bożena Brewczyńska(spr.)*

9.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 lipca 2001r.**

II AKa 242/01

Art. 275 § 1 kk

1. Przyjmując, że oskarżony znalazł się w posiadaniu dokumentów innych osób w sposób legalny, nie sposób nie przyjąć, że dokonał ich przywłaszczenia, gdyż nie miał zamiaru zwracania ich prawowitym właścicielom.
2. Natomiast o braku takiego zamiaru ewidentnie świadczy fakt, że dokumenty te w znacznej ilości ujawniono dopiero przy drugiej szczegółowej kontroli jego samochodu. Były one schowane za osłoną wewnętrzną tylnego lewego światła zdejmowaną od wnętrza bagażnika, co wskazuje, że były one skrupulatnie tam przez oskarżonego schowane.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja
Sędziowie: SSA Marek Michniewski
SSO (del.) Elżbieta Mieszczkańska(spr.)*

10.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 5 lipca 2001r.**

II AKa 214/01

Art. 275 § 1 kk

Art. 276 kk

Przedmiotem przestępstwa z art. 275 § 1 kk nie mogą być чеки ani też blankiety czeków.(*przyp. M.Z. gdyż nie są dokumentami stwierdzającymi tożsamość czy też prawa majątkowe osoby*).

Kradzież blankietów czeków może być rozważana co najwyżej na gruncie przepisu art. 276 kk, o ile oczywiście konkretne blankiety spełniają kryteria pojęcia dokumentu z art. 115 § 14 kk.

*Przewodniczący: Prezes SA Mariusz Żak
Sędziowie: SSA Barbara Suchowska
SSA Bożena Brewczyńska(spr.)*

11.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 2 sierpnia 2001r.**

II AKa 241/01

Art. 280 § 2 kk

Nasadkę umocowaną do lufy pistoletu należy potraktować jako element zastępujący lufę, a skoro tak przystosowane urządzenie działa w wyniku sprężonych gazów powstających wskutek spalania materiału miotającego i jest zdolne do wystrzelenia pocisku, przeto urządzenie takie spełnia wszelkie parametry broni palnej.

Tego typu pistolet startowy zaopatrzony w nasadkę do wystrzeliwania rakiet sygnalizacyjnych jest niewątpliwie przedmiotem stwarzającym dla życia lub zdrowia ludzkiego niebezpieczeństwo.

Trafnie Sąd Okręgowy przyjął, iż oskarżony posługiwał się bronią palną, co przesądza o trafności kwalifikacji prawnej z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk.

*Przewodniczący: SSA Marek Michniewski (spr.)
Sędziowie: SSA Wiesława Gawrońska
SSO (del.) Helena Kubaty*

PRAWO KARNE PROCESOWE

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 12 lipca 2001r.

II AKa 221/01

Art. 16 § 1 i 2 kpk
Art. 79 § 2 kpk

Z uzasadnienia:

1. Wnioskodawczyni ma 89 lat . Jej podeszły wiek i stan zdrowia sam przez się nie rodzi obowiązku z art.79 § 2 kpk do wyznaczenia jej pełnomocnika (obrońcy) – adwokata z urzędu. Wnioskodawczyni stawiła się na wezwanie i zawiadomienie sądu i na rozprawie, w tym także odwoławczej, złożyła zeznania. Nie musiało to więc dla niej sprawić mimo zaawansowanego wieku wydatnego utrudnienia.
2. Nie doszło do obrazy art. 16 § 1 i 2 kpk, gdyż te przepisy procedury nie przewidują obowiązku pouczenia strony o możliwości korzystania z pomocy adwokata jako pełnomocnika lub obrońcy jako, że chodzi tu o kwestię powszechnie znaną.

*Przewodniczący: SSA Paweł Węgrzynek
Sędziowie: SSA Jan Dybek(spr.)
SSA Bożena Brewczyńska*

2.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 czerwca 2001r.

II AKo 98/01

Art. 35 § 1 i 2 kpk
Art. 38 § 1 kpk

Brak jest podstaw do przyjęcia, by właściwość danego sądu powstała z chwilą wniesienia aktu oskarżenia i utrwalona w toku dalszego postępowania nie mogła ulec

następnie zmianie w związku z utworzeniem nowego sądu i zmianą obszaru właściwości miejscowej poszczególnych równorzędnych sądów.

Data wniesienia aktu oskarżenia nie przesądza w sposób ostateczny o właściwości miejscowej danego sądu, co odnieść należy także do takiej sytuacji, gdy w okresie późniejszym, na podstawie właściwych przepisów nastąpiła zmiana obszaru właściwości poszczególnych sądów.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz
SSA Barbara Suchowska (spr.)*

3.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 czerwca 2001r.

II AKo 106/01

Art. 35 § 1 i 2 kpk
Art. 38 § 1 kpk

Przepisy Kodeksu postępowania karnego nie dają podstaw do przyjęcia, iż właściwość miejscowa sądu w chwili wpłynięcia aktu oskarżenia, nie może ulec zmianie, gdyż w procesie karnym nie istnieje – odmiennie niż w postępowaniu cywilnym- zasada perpetuatio fori.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka(spr.)
Sędziowie: SSA Wiesława Gawrońska
SSA Barbara Suchowska*

4.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 czerwca 2001r.

II AKo 113/01

Art. 35 § 2 kpk
Art. 38 kpk

Pogląd Sądu Okręgowego dotyczący trwałego związania sądu właściwością miejscową od chwili wniesienia aktu oskarżenia nie znajduje oparcia w treści art. 35 § 1 kpk i jest z nim wręcz sprzeczny.

Zgodnie z treścią tego przepisu, sąd z urzędu zobowiązany jest badać swoją właściwość do rozpoznania sprawy i to zarówno przed wyznaczeniem rozprawy (art. 339 § 3 pkt 3 kpk) jak i w jej toku (art. 35 § 2 kpk.).

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja
SSA Bożena Brewczyńska (spr.)*

5.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 12 września 2001r.**

II AKo 169/01

Art. 36 kpk

Przepis art. 36 kpk jest normą o charakterze wyjątkowym i może być stosowany jedynie w szczególnych sytuacjach. Za taką absolutnie nie mogą uchodzić trudności w rozmieszczeniu oskarżonych w aresztach śledczych, czy kłopoty z ich konwojowaniem.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja
SSA Bożena Brewczyńska (spr.)*

6.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 czerwca 2001r.**

II AKz 487/01

Art. 86 § 1 kpk i art. 84 § 3 kpk a contrario

Z uzasadnienia:

Stanowisko zaprezentowane przez obu obrońców wyznaczonych z urzędu (*przp. M.Z. o odmowie sporządzenia apelacji wobec braku uzasadnionych ku temu podstaw*), pozostaje w oczywistej sprzeczności z ich obowiązkami oraz z przepisami Kodeksu postępowania karnego, które jedynie w przypadku postępowania w przedmiocie kasacji i wznowienia postępowania przewidują możliwość swobodnej decyzji obrońcy co do podjęcia w sprawie stosownych czynności zgodnie z art. 84 § 3 kpk.

Trudno zgodzić się z poglądem wyrażonym przez obrońcę w piśmie skierowanym do sądu, by był on uprawniony do oceny słuszności orzeczenia, z treścią którego oskarżony lub skazany się nie zgadza i chce by było ono poddane kontroli instancyjnej.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie: SSA Wiesława Gawrońska
SSA Barbara Suchowska (spr.)*

7.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 czerwca 2001r.**

II AKo 92/01

**Art. 101 § 1 pkt 3 kpk
Art. 12 kk i 58 dkk**

Przestępstwo ciągłe jako instytucja prawa karnego materialnego obejmuje wielość czynów zamkniętych w określonych ramach czasowych i spełniających pozostałe kryteria wzajemnej łączności, a zatem wyłączenie z tegoż przestępstwa do odrębnego rozpoznania pewnych zachowań, będące wynikiem określonych trudności procesowych, nie eliminuje tych zachowań z kręgu zachowań objętych „klamrą” przestępstwa ciągłego i tym samym nie pozbawia ich waloru „res indicata” w wypadku prawomocnego osądzenia przestępstwa ciągłego, a to z kolei powoduje niedopuszczalność odrębnego - dodatkowego procesu w zakresie czynu będącego elementem składowym przestępstwa ciągłego.

Uważać należy, iż zasada niepodzielności przedmiotu procesu karnego i podstawy odpowiedzialności stanowi z punktu widzenia procesu karnego o niedopuszczalności prowadzenia innego postępowania do zachowań popełnionych przez sprawcę w okresie wyznaczonym przez początek i koniec zachowań składających się na przestępstwo ciągłe.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie: SSA Barbara Suchowska
SSA Bożena Brewczyńska (spr.)*

8.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 lipca 2001r.**

II AKo 83/01

Art. 101 § 1 kpk

Z uzasadnienia:

Skoro nieważnością dotknięte jest tylko rozstrzygnięcie zawarte w pkt II wyroku Sądu Rejonowego, to przesłanka z art. 17 § 1 pkt 7 kpk może być powodem umorzenia postępowania w takiej części, w której ona zaistniała .
Nie zachodzi potrzeba stwierdzenia nieważności z mocy prawa całego tego wyroku.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie: SSA Barbara Suchowska
SSA Wiesława Gawrońska (spr.)*

9.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 lipca 2001r.**

II AKz 504/ 01

Art. 249 § 1 kpk

Fakt rozbieżności między treścią zeznań złożonych przez świadków w toku postępowania sądowego, a w toku postępowania przygotowawczego sam w sobie nie powoduje zmiany oceny stopnia prawdopodobieństwa popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów. Sąd orzekający dokona oceny wiarygodności i wartości tak jednych jak i drugich zeznań i dopiero wówczas wypowie się w przedmiocie winy oskarżonego. Dyskredytowanie wartości zeznań świadków złożonych przez nich w postępowaniu przygotowawczym tylko dlatego, że zostały częściowo zmienione jest przedwczesne i nieuprawnione.

*Przewodniczący: SSA Wiesława Gawrońska
Sędziowie: SSA Paweł Węgrzynek
SSA Bożena Brewczyńska (spr.)*

10.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 5 września 2001r.**

II AKz 691/01

Art. 251 § 2 kpk , Art. 263 kpk

O ile istotnie zgodzić się należy z sądem I instancji, iż przepisy o przedłużeniu czasu tymczasowego aresztowania dotyczą czasu rzeczywistego pozbawienia oskarżonego wolności wyłącznie na podstawie postanowienia o aresztowaniu (jego zastosowaniu bądź przedłużeniu) w danej sprawie, o tyle nie można uznać, iż w sytuacji gdy stosowanie aresztu jest merytorycznie zasadne, a podejrzany jednocześnie pozbawiony jest wolności w oparciu o inną decyzję procesową, sąd zwolniony jest od obowiązku oznaczenia czasu trwania tego środka zapobiegawczego.

W wypadku gdy faktyczny czas pozbawienia podejrzanego wolności, opartego wyłącznie na postanowieniu o stosowaniu tymczasowego aresztowania nie przekracza terminów określonych w art. 263 § 1-3 kpk, to dalsze stosowanie, a w istocie utrzymanie, a nie przedłużenie środka , następuje na zasadach ogólnych, te zaś nakazują w myśl art. 251 § 2 kpk każdorazowo oznaczać termin stosowania tymczasowego aresztowania.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Bożena Brewczyńska (spr.)
SSO (del.) Elżbieta Mieszczńska*

11.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 lipca 2001r.**

II AKz 488/01

Art. 258 § 2 kpk

Ustawodawca w przepisie art. 258 § 2 kpk wprowadził domniemanie, iż surowość grożącej oskarżonej kary rodzi zakłócenia toku postępowania, a to z kolei powoduje potrzebę zabezpieczenia jego prawidłowego toku, właśnie poprzez stosowanie tymczasowego aresztowania.

Złożenie przez oskarżoną wyjaśnień nawet wówczas, gdy zawiera ono przyznanie się do winy, samo w sobie nie wyklucza niebezpieczeństwa utrudnienia postępowania i nie nakazuje uchylecia zastosowanego środka zapobiegawczego.

*Przewodniczący: SSA Wiesława Gawrońska
Sędziowie: SSA Paweł Węgrzynek
SSA Bożena Brewczyńska (spr.)*

12.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 1 sierpnia 2001r.**

II AKz 574-575/01

Art. 259 § 1 kpk

Niemówność kontynuowania przez oskarżonego w związku ze stosowaniem środka zapobiegawczego nauki, nie jest wystarczającym argumentem aby uznać, iż przesłanki określone w art. 259 § 1 pkt 2 kpk uzasadniały uchylenie zastosowanego środka zapobiegawczego lub jego zmianę na łagodniejszy, bowiem regułą jest, iż środki odurzające rozprawdzają młodzi ludzie, którzy kontynuują naukę. Zauważyć też należy, iż przepis art. 31 § 2 kk zawiera fakultatywne nadzwyczajne złagodzenie kary pozbawienia wolności i obecnie nie sposób rokować, czy sąd względem oskarżonego zastosuje to dobrodziejstwo.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Wiesława Gawrońska
SSA Marek Michniewski (spr.)*

13.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 7 czerwca 2001r.**

II AKa 176/01

**Art. 420 § 2 kpk , 413 kpk,
Art. 44 i 45 kk**

Z przepisu art. 413 kpk nie wynika *expressis verbis*, iż jednym z elementów wyroku musi być rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych. Natomiast wykładnia literalna przepisu art. 420 § 1 kpk wskazuje, że orzeczenie takie może być zawarte w wyroku, przy czym przepis ten przewiduje sytuację, gdy sąd orzekający *meriti* nie obejmuje wyrokiem rozstrzygnięcia co do dowodów rzeczowych, wskazując tryb w jakim może nastąpić uzupełnienie w tym względzie wyroku. Z powyższego wynika, że sąd I instancji zarówno może zawrzeć orzeczenie o dowodach rzeczowych w wyroku, jak i może orzec o dowodach rzeczowych postanowieniem na posiedzeniu wyznaczonym już po ogłoszeniu wyroku, chyba że dowodami rzeczowymi podlegającymi przypadkowi są „przedmioty”, to wówczas takie orzeczenie musi być zawarte wyłącznie w wyroku. Użyte pojęcie „przypadek przedmiotów” w przepisie art. 420 § 2 kpk odnoszący się między innymi do dowodów rzeczowych, wskazuje w sposób jednoznaczny, że tylko i wyłącznie sąd może orzec o przypadku „przedmiotów” w wyroku i że chodzi tu o te dowody rzeczowe, które są jednocześnie

„przedmiotami” w rozumieniu art. 44 i 45 kk. Zakaz ten zatem nie dotyczy innych dowodów rzeczowych, stanowiących rzeczy, które zachowały na sobie ślady przestępstwa i które mogą służyć jako środek dowodowy do wykrycia sprawcy czynu lub ustalenia przyczyn i okoliczności przestępstwa.

*Przewodniczący: SSA Marek Michniewski
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz
SSO (del.) Elżbieta Mieszczńska (spr.)*

14.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 sierpnia 2001r.**

II AKz 636/01

Art. 459 kpk w zw. z art. 466 § 1 kpk w zw. z art. 153 § 1 kpk

Sprostowanie protokołu posiedzenia sądu nastąpiło w trybie przewidzianym w art.153 § 1 kpk. Wydane w tej mierze zarządzenie nie podlega zaskarżeniu.

Żaden z przepisów regulujących tryb i zasady sprostowania protokołu nie przewiduje takiej możliwości. Nie zachodzą też inne przypadki wskazane w art. 459 kpk w zw. z art. 466 § 1 kpk stanowiące o dopuszczalności zaskarżenia takiego zarządzenia.

*Przewodniczący: SSA Stanisław Raszka
Sędziowie: SSA Wiesława Gawrońska(spr.)
SSO del.Elżbieta Mieszczńska*

1.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 lipca 2001r.**

II AKz 506/01

Art. 93 kk i art. 204 kkw w zw. z art. 203 § 1 kkw

Przepis art. 204 § 1 kkw w zw. z art. 203 § 1 kkw w sposób wyraźny różnicują zawiadomienie o stanie zdrowia sprawcy umieszczonego w zakładzie leczniczym i postępowaniu w leczeniu, od opinii biegłych.

Opinia biegłych wydawana jest jedynie w razie potrzeby i na wyraźne żądanie sądu nie zaś w każdym przypadku przedłużenia okresu detencji.

Skoro w niniejszej sprawie sąd nie widział konieczności zasięgnięcia opinii biegłych, a nie wnosił o to również obrońca, niezrozumiałym i błędnym jest obecnie twierdzenie, iż sąd winien był na posiedzeniu przesłuchać biegłych.

Podkreślić też trzeba, że obrońca w dalszym ciągu nie wskazał żadnych przyczyn, dla których celowym byłoby zasięgnięcie opinii biegłych i w sposób całkowicie błędny o istnieniu takiego obowiązku wywodzi z treści przepisu art. 93 kk, który to przepis dotyczy stosowania, a nie przedłużania stosowania środka zabezpieczającego. Nie dostrzega on, iż zasady przedłużania stosowania środka zabezpieczającego są odmienne i wyczerpująco uregulowane zostały w kodeksie karnym wykonawczym.

Przewodniczący: SSA Bożena Brewczyńska

2.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 30 maja 2001r.**

II AKz¹ 284/01

Art. 161 § 2 kkw w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 kpk w zw. z art. 1 § 2 kkw.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2001r. sygn. I KP 8/2001 dotyczy cofnięcia wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie złożonego wcześniej przez skazanego to jednak analogiczna sytuacja zachodzi, zdaniem Sądu Apelacyjnego, w przypadku złożenia wniosku przez dyrektora Aresztu Śledczego, a następnie cofnięcia tegoż wniosku.

Przewodniczący: SSA Paweł Węgrzynek

II.

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 29 listopada 2000r.

I ACa 848/00

Zbycie przez małżonka dłużnika nieruchomości stanowiącej jego majątek odrębny nie stanowi czynności dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela w rozumieniu art. 527 § 1 k.c. i nie uzasadnia uznania tej czynności za bezskuteczną

Z uzasadnienia:

...Zgodnie z art. 787 § 1 k.p.c. nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi osoby, wobec której wydany został tytuł egzekucyjny, następuje z ograniczeniem odpowiedzialności małżonka do majątku objętego wspólnością majątkową. Małżonek taki, nie będąc dłużnikiem osobistym wierzyciela, zobowiązany jest do znoszenia egzekucji tylko z majątku wspólnego. Oznacza to, że wierzyciel nie może kierować egzekucji do majątku odrębnego małżonka dłużnika.

Powód nie mógł zatem skierować egzekucji do nieruchomości, będącej przedmiotem podważonej umowy darowizny i to niezależnie od tego, czy stojący na niej budynek stanowi nakład z majątku wspólnego właściciela nieruchomości i jego małżonka.

Czynienie nakładów z majątku wspólnego na majątek odrębny jednego z małżonków skutkuje powstaniem wierzytelności, wchodzącej w skład majątku wspólnego. Istnienie takiej wierzytelności nie uprawnia jednak wierzyciela do egzekucji z majątku odrębnego, w związku z którym wierzytelność ta powstała.

Dlatego też zbycie przez małżonkę dłużnika nieruchomości, stanowiącej jej odrębną własność pozostaje bez wpływu na uprawnienia egzekucyjne powoda, wynikające z zaopatrzenia służącego mu tytułu egzekucyjnego klauzulą wykonalności przeciwko niej. Niezależnie, zatem od intencji, jakimi kierowali się małżonka dłużnika i pozwani zawierając umowę darowizny przedmiotowej nieruchomości, umowa ta nie może być poczytana za dokonaną z pokrzywdzeniem powoda w rozumieniu art. 527 § 1 k.c.

*Przewodniczący: SSA Elżbieta Haczewska (spr.)
Sędziowie: SSA Helena Bucka
SSA Edward Przesłański*

Publikowany poniżej fragment uzasadnienia zawiera rozważania na tle art. 379 pkt 5 k.p.c. (nieważność postępowania na skutek pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw)

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 11 stycznia 2001r.

I ACa 1064/00

Z uzasadnienia:

....Pozbawiony podstaw jest zarzut dotyczący pozbawienia strony pozwanej możliwości obrony praw, co pozwana upatruje w odmowie odroczenia rozprawy celem ustanowienia pełnomocnika procesowego. W świetle ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. orzeczenie z 10.06.1974r. II CR 155/74 – OSPiKA 1975, nr 3, poz.64) pozbawienie obrony swych praw przez stronę polega na tym, że strona na skutek wadliwości sądu lub strony przeciwnej nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części i jeżeli skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte przed wydaniem wyroku w danej instancji. Nie wchodzi ono w grę wówczas gdy strona mimo nawet pewnych uchybień procesowych

działa w procesie, bierze udział w rozprawach. Niniejszy proces toczył się z czynnym udziałem strony pozwanej, która wdała się w spór, składała obszernej treści pisma procesowe ze wskazaniem dowodów z dokumentów, które zostały przeprowadzone przez Sąd I instancji, pozwana brała udział w rozprawie poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku, składała oświadczenia i wnioski. Nie wyczerpuje zaś znamion pozbawienia obrony praw oddalenie wniosku o odroczenie rozprawy, motywowane chęcią ustanowienia w sprawie pełnomocnika. Rzeczą strony jest wybór czy będzie działała przed sądem osobiście, czy też przez pełnomocnika, którego ustanowienie jest fakultatywne. Pozwana chcąc z tego uprawnienia skorzystać miała dostatecznie dużo czasu przed rozprawą aby to uczynić, zwłaszcza, że o możliwości takiej sama wspominała w odpowiedzi na pozew z dnia 31.12.1999r. To, że tego w odpowiednim czasie nie uczyniła, zdecydowała się na osobisty udział przed sądem nie uzasadniało tylko z tej przyczyny odroczenia rozprawy.

Zgodnie z treścią art. 214 i 156 k.p.c. - regulujących kwestię odroczenia rozprawy - następuje to wówczas gdy są nieprawidłowości w doręczeniu wezwania bądź strona jest nieobecna, a jest to spowodowane nadzwyczajnym zdarzeniem lub inną przeszkodą, której nie można przewidywać. Może to również nastąpić, jeżeli zachodzi ważna przyczyna, która uniemożliwia rozpoznanie sprawy, przeprowadzenie postępowania, co tu nie miało miejsca. Zwrócić należy uwagę, że niniejsza sprawa ma charakter sprawy gospodarczej podlegającej rozpoznaniu w trybie postępowania odrębnego uregulowanego przepisami działu IV a k.p.c. i jako taka zgodnie z intencją ustawodawcy wyrażoną w treści art. 478¹⁰ k.p.c. winna być rozpoznana bez zbędnej zwłoki. Z uwagi na profesjonalność podmiotów występujących jako przedsiębiorcy (których również w postępowaniach sądowych obciąża tzw. podwyższony miernik staranności) - postępowanie to cechuje się uregulowaniami mającymi sprzyjać usprawnieniu i przyspieszeniu postępowania w tych sprawach.

Nakłada to na strony obowiązek odpowiedniego przygotowania się do sprawy, skomasowania materiału którym zamierzają się posłużyć dla uzasadnienia swych racji, ale także podjęcia w odpowiednim czasie decyzji co do sposobu reprezentacji w procesie, tak aby sprawa mogła być rozpoznana na jednym posiedzeniu bez jej odraczania....

*Przewodniczący: SSA Ewa Tkocz
Sędziowie: SSA Zofia Kołaczyk (spr.)
SSA Urszula Bożańska*

3.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 31 stycznia 2001r.**

I ACa 1083/00

Wskazanie przez powoda (w sprawie o naprawienie szkody wyrządzonej w czasie wykonywania robót gazyfikacyjnych) – jako pozwanych tylko niektórych członków społecznego komitetu gazyfikacyjnego prowadzić musi do oddalenia powództwa z powodu braku pełnej legitymacji procesowej. Współuczestnictwo wszystkich członków takiego komitetu jest bowiem współuczestnictwem koniecznym.

*Przewodniczący: SSA Helena Bucka
Sędziowie: SSA Roman Sugier
SSO(del.) Lucyna Salachna(spr.)*

4.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 lutego 2001r.**

I ACa 1208/00

Z domniemania, iż korzystający z prawa podmiotowego postępuje zgodnie z zasadami współzycia społecznego wynika, że ciężar dowodu istnienia okoliczności faktycznych uzasadniających zarzut obrazy art. 5 k.c. spoczywa na tym, kto zarzut ten podnosi.

*Przewodniczący: SSA Teresa Werda(spr.)
Sędziowie: SSA Janina Marek
SSA Iwona Wilk*

5.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 marca 2001r.**

I ACa 1233/00

W sprawie o uchylenie ubezwłasnowolnienia, zwłaszcza wszczętej przez sąd z urzędu, niedopuszczalne jest zarządzenie obserwacji ubezwłasnowolnionego w zakładzie leczniczym, bez jego zgody.

*Przewodniczący: SSA Zofia Kołaczyk
Sędziowie: SSA Urszula Bożałkińska
SSA Roman Sugier(spr.)*

6.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 3 kwietnia 2001r.**

I ACa 1319/00

Zawarcie przez kupującego z bankiem umowy przenoszącej własność samochodu celem zabezpieczenia spłaty kredytu nie pozbawia go roszczeń wynikających z rękojmi za wady nabytej rzeczy (art.556 k.c.)

*Przewodniczący: Wiceprezes SA Bogumiła Ustjanicz(spr.)
Sędziowie: SSA Zofia Kołaczyk
SSA Urszula Bożałkińska*

7.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 kwietnia 2001r.**

I ACa 206/01

W ocenie bezprawności działania w rozumieniu art. 23 i 24 k.c. znaczenie ma to jak wydarzenie przedstawione w publikacji prasowej jest odbierane - w szczególności jakie rodzi skojarzenia i oceny u osób, do których dociera.

Z uzasadnienia:

... Pozwany bez wyjaśnienia tła opisanego przez siebie wydarzenia przedstawił powoda i jego żonę w negatywnym świetle, wymieniając przy tym ich nazwisko i ilustrując to ich wizerunkiem.

Prześmiewczy styl, jakim posłużył się pozwany sprawił, że powód i jego żona zostali ośmieszeni nie tylko wśród społeczności w miejscu zamieszkania, ale także wśród swoich bliższych i dalszych znajomych z innych miejscowości.

Na takie konsekwencje pozwany naraził powoda przypisując mu małostkowość, zawziętość i złośliwość. Zachowania pozwanego nie usprawiedliwia powołanie się na publiczny charakter zajścia...

W ocenie bezprawności działania w rozumieniu art. 23 i 24 k.c. znaczenie ma to jak przedstawione wydarzenie jest odbierane, w szczególności jakie rodzi skojarzenia i oceny u osób, do których dociera. Powołanie się na publiczny charakter zajścia nie może stanowić wystarczającej przesłanki egzoneracyjnej. Publikacja pozwanego nie ma cech działania w ramach porządku prawnego, nie jest wyrazem wykonywania prawa podmiotowego, nie uzasadniają jej też zasady współżycia, ani ochrona interesu społecznego. Natomiast rozpowszechnianie wizerunku (art. 81 prawa autorskiego) wymaga zgody osoby na nim przedstawionej. Wizerunek jest bowiem – zgodnie z art. 23 k.c – zaliczony do dóbr

osobistych człowieka podlegających ochronie niezależnie od tego, czy wskutek posłużenia się nim w sposób bezprawny, a więc bez zgody zainteresowanego, doszło do naruszenia innych dóbr osobistych, takich jak cześć czy godność...

*Przewodniczący: SSA Barbara Kurzeja
Sędziowie: SSA Zofia Kawińska-Szwed
SSA Ewa Tkocz (spr.)*

8.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 19 kwietnia 2001r.**

I ACa 23/01

W świetle art. 446 k.c. ocena, czy nastąpiło pogorszenie sytuacji życiowej nie może się odnosić wyłącznie do stanu z chwili śmierci poszkodowanego, lecz musi prowadzić do porównania hipotetycznego stanu odzwierciedlającego sytuację w jakiej w przyszłości znajdowałiby się bliscy zmarłego – do sytuacji w jakiej znaleźli się w związku ze śmiercią poszkodowanego.

*Przewodniczący: SSA Monika Dembińska
Sędziowie: SSA Janina Marek
SSA Roman Sugier(spr.)*

9.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 kwietnia 2001r.**

I ACa 19/01

Nie można skutecznie zgłosić wniosku o wyłączenie instytutu naukowego (naukowo-badawczego); możliwe jest jedynie złożenie wniosku o wyłączenie od udziału w sporządzeniu opinii indywidualnie wskazanych pracowników danego instytutu.

Z uzasadnienia:

....W szczególności nie jest trafnym zarzut naruszenia art. 281 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem strona może żądać wyłączenia biegłego z przyczyn z jakich można żądać wyłączenia sędziego, z tym że przepis ten nie ma zastosowania wobec instytutu naukowego

(naukowo-badawczego), bo chociaż dowód z opinii takiego instytutu jest traktowany jako dowód z opinii biegłego, tym niemniej nie wszystkie przepisy dotyczące biegłego (osoby fizycznej) mogą mieć zastosowanie wobec takiej jednostki jak instytut naukowy czy naukowo-badawczy. W szczególności podkreślić należy, że w art. 290 k.p.c. chodzi o opinię instytutu jako takiego, mającą szczególne znaczenie ze względu na autorytet jakim z reguły instytuty takie się cieszą i której znaczenie przewyższa wagę jaką przypisać można opinii jednego czy kilku biegłych występujących we własnym imieniu jako osoby fizyczne.

Stąd też, w sytuacji gdy instytut występuje jako jednostka naukowa (naukowo-badawcza) nie można skutecznie zgłosić wniosku o jego wyłączenie, z tym że pracownicy instytutu opracowujący opinię, jeżeliby pozostawali ze stroną w stosunkach stanowiących podstawę wyłączenia nie powinni brać udziału w opracowaniu opinii i formułowaniu jej konkluzji. Strona mogłaby też skutecznie złożyć wniosek o ich wyłączenie.

*Przewodniczący: SSA Edward Przystański
Sędziowie: SSA Mieczysław Brzdąk(spr.)
SSA Lucjan Nowak*

10.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 11 maja 2001r.**

I ACa 90/01

Nie jest dopuszczalne wydanie wyroku częściowego co do żądania, którego przedmiotem jest zadośćuczynienie.

Z uzasadnienia:

....Stosownie do art. 317 § 1 k.p.c. sąd może wydać wyrok częściowy, między innymi, jeżeli dostatecznie wyjaśniona do rozstrzygnięcia jest tylko część żądania lub niektóre z żądań pozwu.

O dostatecznym wyjaśnieniu do rozstrzygnięcia części żądania twierdzić można, gdy dopuszczalne jest jego rozdrobnienie. Bowiern dopiero wówczas rozstrzygać można o części określonego żądania pozwu.

Roszczenie o zadośćuczynienie należy do roszczeń objętych dyspozycją art. 321 § 2 k.p.c., który w zdaniu drugim stanowi, że w sprawach objętych tym przepisem sąd orzeka o roszczeniach, jakie wynikają z faktów przytoczonych przez powoda także wówczas, gdy roszczenie nie było objęte żądaniem lub gdy było w nim zgłoszone w rozmiarze mniejszym, niż usprawiedliwiony wynikiem postępowania.

W sprawach objętych art. 321 § 2 k.p.c. sąd obowiązany jest orzec o całym przysługującym powodowi roszczeniu bez względu na jego wysokość zgłoszoną w żądaniu. Nie jest więc możliwe rozdrabnianie, czy też częściowe dochodzenie objętych tym przepisem roszczeń. Granice odpowiedzialności pozwanego wyznaczają przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne uzasadniające zgłoszone żądanie (por. „System prawa procesowego cywilnego. Postępowanie rozpoznawcze przed sądami pierwszej instancji”, tom II, red. Z. Resich, Ossolineum 1987r., str. 301, a także “Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze”, tom I, red. T. Ereciński, Wydawnictwo Prawnicze 2001r., str. 564). To ograniczenie w częściowym dochodzeniu roszczeń nie jest adresowane wyłącznie do stron, które co do zasady, są dysponentami przysługujących im roszczeń. Norma wynikająca z tegoż przepisu stanowi jednocześnie o obowiązku, a nie tylko o kompetencji sądu.

Z zaskarżonego wyroku częściowego nie wynika, że Sąd Okręgowy orzekł o całości żądania o zadośćuczynienie. W wyroku tym brak jest rozstrzygnięcia o dalszej części żądania o zadośćuczynienie, które zgłoszone zostało kwotowo ponad sumę określoną w zaskarżonym orzeczeniu. Tylko rozstrzygnięcie o całości roszczenia o zadośćuczynienie stanowiłoby dopuszczalny wypadek orzekania w niniejszej sprawie wyrokiem częściowym o zadośćuczynieniu (dostateczne wyjaśnienie jednego z żądań odszkodowawczych –

„niektóre z żądań pozwu”). Tym samym nie sposób stwierdzić, czy zasądzone zadośćuczynienie jest całym należnym powódce, czy też Sąd w niedopuszczalny sposób rozstrzygnął jedynie o części żądania, którą uznał za dostatecznie wyjaśnioną, choć nie wiadomo na podstawie których (części, wszystkich) z przytoczonych faktów (z jakich żądanie to wynika). Taki sposób rozstrzygnięcia wywołuje stan brak pewności stosunków prawnoprocesowych. Przede wszystkim jednak nie można oceniać prawidłowości rozstrzygnięcia w odniesieniu do wysokości zadośćuczynienia, gdyż brak jest podstaw do stwierdzenia, czy suma przyznana z tego tytułu jest odpowiednia (czego wymaga art. 445 § 1 k.c.) do krzywdy. Nie sposób bowiem rozdzielać krzywdę na części, jako że wyznaczona jest niemierzalnym empirycznie cierpieniem fizycznym i moralnym. Wywołana jest zespołem określonych przyczyn, które do dnia wyrokowania nie uległy zmianie i w tej sytuacji winny być one oceniane całościowo, gdyż tylko wtedy ustalić można rozmiar krzywdy, który ma być kompensowany odpowiednią sumą...

*Przewodniczący: SSA Zofia Kawińska-Szwed
Sędziowie: SSA Lucjan Nowak
SSO(del.) Grzegorz Stojek (spr.)*

11.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 maja 2001r.**

I ACa 22/01

Okoliczność, że nie udzielenie pokwitowania (odmówienie absolutorium) może uzasadniać odwołanie z zajmowanych stanowisk osób, którym go odmówiono, czy też może powodować pociągnięcie do odpowiedzialności tych osób wobec spółki nie daje podstaw do przyjęcia, że uchwała w przedmiocie pokwitowania wymaga przeprowadzenia tajnego głosowania (art.411 k.h. ; art. 420 § 1 i 2 k.s.h.).

Z uzasadnienia:

....Zgodzić się należy z apelacją, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem art.411 k.h. w zakresie dotyczącym wymogu tajnego głosowania. Z przepisu tego wynika, że zasadą

jest głosowanie jawne na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy. Wymóg tajności głosowania przewidziany w art.411 kh. ma charakter wyjątkowy i jako taki nie może być interpretowany rozszerzająco. Wszelkie bowiem regulacje wyjątkowe mogą mieć zastosowanie tylko w przypadkach ściśle daną regulacją objętych. Głosowanie tajne jest obowiązkowe w sprawach taksatywnie wymienionych w art. 411 zd. 2 k.h., a ponadto gdy zażąda tego choćby jeden z obecnych na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, co w tym przypadku nie miało miejsca.

Sprawa objęta zaskarżoną uchwałą nie należy też do kategorii spraw wyszczególnionych w zdaniu drugim omawianego przepisu.

W kwestii udzielenia skwitowania czy też odmowy jego udzielenia członkom władzy spółki ustawodawca nie statuował zasady tajności głosowania. To zaś, że nieudzielenie pokwitowania może uzasadniać odwołanie osób, którym go odmówiono z zajmowanych stanowisk, czy też może powodować pociągnięcie do odpowiedzialności tych osób wobec spółki (w razie wyrządzenia jej szkody) nie daje podstaw do przyjęcia, że uchwała w przedmiocie pokwitowania wymaga bezwzględnie tajnego głosowania.

Odwołania członka władz spółki do dokonuje podmiot do tego uprawniony i wymaga to najczęściej uchwały właściwego organu, zaś odwołanie nie jest konieczną konsekwencją odmówienia skwitowania i nie następuje automatycznie. Jeżeli uprawnionym do odwołania członka władz spółki będzie walne zgromadzenie – to dopiero uchwała zgromadzenia podejmowana w tym właśnie przedmiocie będzie wymagała zachowania tajności głosowania. Podobnie rzecz ma się z kwestią pociągnięcia do odpowiedzialności członka władz spółki, co wymaga odrębnej uchwały walnego zgromadzenia (art. 388 pkt 2 k.h. i 411 zd. 2 k.h.). Samo udzielenie pokwitowania czy też uchwała negatywna jest aktem wewnętrznym spółki, polegającym na akceptacji działań (bądź nie) organów spółki, ich członków w danym roku obrotowym z uwzględnieniem wszystkich aspektów działania zarówno poddanych ocenie na

podstawie przedłożonych dokumentów, jak i na innych podstawach, i jako takie nie należy do kategorii spraw objętych szczególną regulacją art. 411 zd. 2 k.h. ...

... Natomiast podzielić należy stanowisko Sądu I instancji co do bezzasadności zarzutu powoda odnośnie naruszenia art. 397 k.h. jako podstawy zaskarżenia uchwały. Przepis art. 396 § 2 k.h. nakłada na zwołującego walne zgromadzenie obowiązek oznaczenia w ogłoszeniach o zgromadzeniu szczegółowego porządku obrad. W literaturze przedmiotu zgodnie przyjmuje się, że przez porządek obrad należy rozumieć listę spraw, w których mają być podjęte uchwały (w przedmiocie których ma obradować zgromadzenie). Nie ma zaś obowiązku załączenia projektów uchwał, ani nawet w ogólnym zarysie proponowanych rozwiązań za wyjątkiem zmiany statutu.

Podanie porządku obrad ma na celu poinformowanie akcjonariuszy o tym, jakimi sprawami zajmie się zgromadzenie. Zarząd pozwanej spółki w ogłoszonym porządku obrad ujął podjęcie uchwał w sprawie udzielenia pokwitowania władzom spółki z wykonania obowiązków w roku 1999. W tym przedmiocie mieści się niewątpliwie zaskarżona uchwała. Została ona podjęta właśnie w sprawie, która została umieszczona w porządku obrad. W oparciu o ogłoszony porządek obrad jasnym było, że zgromadzenie będzie obradowało m.in. w tym przedmiocie tj. co do udzielenia, czy też nie pokwitowania. Pojęcie „sprawy udzielenia pokwitowania władzom spółki” jest pojęciem szerokim, obejmuje sprawę pokwitowania tak dla zarządu, jak i rady nadzorczej jako władzom spółki akcyjnej i może przybierać postać uchwały pozytywnej, jak i negatywnej. O tym czy skwitowanie zostanie udzielone wszystkim członkom danego organu, czy też nie, bądź czy pokwitowanie uzyskają poszczególne członkowie a innym walne zgromadzenie odmówi skwitowania decydują akcjonariusze w drodze głosowania.

Nie uzasadnia też roszczenia powoda powołanie się na dyspozycję art. 414 k.h. i wynikającą z niej przesłankę zaskarżenia uchwały jaką jest pokrzywdzenie akcjonariusza.

Z pokrzywdzeniem akcjonariusza mamy do czynienia wówczas, gdy w wyniku uchwały jego pozycja w spółce jako akcjonariusza zostaje zachwiana zarówno w kontekście uprawnień majątkowych, jak i korporacyjnych (posiadanego statusu). Zaskarżona uchwała nie dotyczy i nie narusza praw powoda jako akcjonariusza. Odnosi się ona i jest związana tylko ze sprawowaniem przez powoda funkcji członka zarządu – organu zarządzającego spółki. Stanowi więc ocenę jego działań w tym charakterze, nie zaś jego statusu akcjonariusza. Ponadto na gruncie art. 414 k.h. do zaskarżenia uchwały nie wystarczy samo pokrzywdzenie akcjonariusza, lecz oprócz tego musi istnieć jeszcze zamiar pokrzywdzenia. Przesłanka ta musi być wykazana. Nie wystarczy tylko samo jej przytoczenie, lecz niezbędne jest udowodnienie konkretnych danych wskazujących, że istotnie uchwała ma na celu pokrzywdzenie akcjonariusza. Pozwany w toku procesu poza samym przytoczeniem tej podstawy nie usiłował nawet wykazać, że przesłanka ta zaistniała, że działanie walnego zgromadzenia było kierunkowe i zmierzało do jego pokrzywdzenia – jako akcjonariusza...

*Przewodniczący: SSA Zofia Kołaczyk(spr.)
Sędziowie: SSA Urszula Bożałkińska
SSO(del.) Grzegorz Stojek*

12.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 lipca 2001r.**

I ACa 329/01

**Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym po wniesieniu zarzutów
od nakazu zapłaty skutkuje pozbawieniem strony możliwości obrony jej praw.
Takie uchybienie Sąd Apelacyjny bierze pod uwagę z urzędu (art. 378 § 1 k.p.c.).**

*Przewodniczący: SSA Mieczysław Brzdąk
Sędziowie: SSA Stanisława Kalus
SSA Iwona Wilk (spr.)*